

ACTIV

pagină de promovare
a implicării în viața comunității

editată de Asociația Presei Independente (API)

CERE SOCOTEALĂ pentru banii publicii!

Scandal pe bani publici la grădinița din Onești

Cere socoteală
pentru banii publicii!

ȘEFA GRĂDINIȚEI „SPICUȘOR” DIN COMUNA ONEȘTI, raionul Hâncești, îl acuză pe primarul localității de gestionare incorectă a banilor publici, destinați pentru asigurarea funcționării acestei instituții preșcolare. La rândul său, primarul neagă acuzațiile și afirmă că șefa grădiniței n-are dovezi pentru a-și argumenta învinuirile. Scandalul este unul mai vechi, iar sătenii spun că la mijloc sunt convingerile politice diferite ale celor doi conducători.

Autoritățile raionale confirmă că, din cauza conflictului, grădiniței din Onești i se alocă puțini bani din bugetul local, în consecință, au de suferit cei peste 60 de copii de aici.

Valentina Furtună, șefa grădiniței „Spicușor” din Onești, afirmă că primarul e supărat pe ea, deoarece nu-i împărtășește convingerile politice, iar din această cauză nu alocă grădiniței suficienți bani pentru asigurarea funcționării. Ea spune că a adresat numeroase cereri să fie alocate mijloace financiare pentru reparația grădiniței, însă fără nici un rezultat. „Cum am scris acele demersuri, așa au și rămas pe hârtie, nu avem gard, iar grădinița este reparată cosmetic în fiecare an doar cu ajutorul părinților, deși în bugetul local sunt planificați bani pentru reparația instituției. Unde se duc aceste sume?”, se întreabă șefa grădiniței.

Acuzațiile de gestionare incorectă a banilor publici nu se opresc aici. Valentina Furtună spune că în sat nicio dată n-a fost organizată vreo licitație publică de achiziționare a produselor alimentare pentru grădiniță. „Din câte știu, trebuie să aibă loc un concurs, iar agenții economici să depună dosare cu oferte, apoi grupul de lucru selectează un câștigător. La noi în localitate nu se întâmplă așa. Produsele alimentare destinate grădiniței sunt luate direct din magazinul care aparține feciorului primarului”, spune șefa grădiniței. Valentina Dorocanu, conducătoarea unei societăți comerciale din comună, de asemenea spune că nu a auzit de vreo licitație publică de când la cărma localității este acest primar.

De altă parte, primarul de Onești, Sergiu Dumbravă, declară că licitații pentru achiziționarea produselor alimentare se desfășoară cu regularitate, iar șefa grădiniței n-a fost prezentă niciodată la concursuri deoarece ea nu face parte din grupul de lucru care selectează câștigătorul. Primarul confirmă că agentul economic care a câștigat anul acesta concursul este întreprinderea feciorului său Anatolie, însă accentuează că nu a făcut parte din grupul de lucru care a selectat câștigătorul.

Reprezentantul Direcției Reglementare și Control din cadrul Agenției Achiziții Publice, Gheorghe Ghidora, explică că, atâta timp cât primarul nu face parte din comisia care studiază

oferțele agenților economici și desemnează câștigătorul licitației, și nu există un conflict de interese la mijloc, ruda primarului poate să participe la o astfel de licitație.

Banii pentru reparația grădiniței au fost pierduți

Părinții copiilor care frecventează grădinița sunt nemulțumiți că din bugetul local se acordă puțini bani pentru această instituție preșcolară. Alexandra Bocov povestește că, atunci când a mers la primar împreună cu alți părinți pentru a-l ruga să aloce bani pentru reparația grădiniței, el nici n-a dorit să-i asculte. „Deoarece nu se împacă cu doamna Furtună, poate, din cauza că nu l-a susținut în campania electorală, primarul nu ne-a ascultat nici pe noi”, spune Alexandra.

Ludmila Stempovschi, consilier local, afirmă că a existat o decizie a consiliului local, prin care au fost alocați 98 mii lei pentru reparația grădiniței, inclusiv pentru construcția gardului, însă banii nu au mai ajuns la destinație. Primarul Ion Crușu Dumbravă confirmă acest lucru, însă spune că a redirecționat banii pentru construcția sistemului de încălzire a gimnaziului. „Acolo era nevoie mai mare de bani, de aceea am procedat astfel”, spune primarul. În același timp, șefa Direcției Generale Finanțe a raionului Hâncești, Valentina Braga, explică că banii alocați pentru reparația grădiniței puteau fi redirecționați spre construcția sistemului de încălzire a gimnaziului doar dacă o asemenea decizie era luată în cadrul consiliului local.

Din spusele lui Grigore Cobzac, președintele raionului Hâncești, anul trecut grădinița din Onești a ratat șansa de a fi reparată din cauza indiferenței primarului. „În 2011, din bugetul de stat au fost alocate 200 mii lei pentru reparația grădiniței din Onești, însă primarul a tergiversat semnarea unor acte și banii au fost retrași, pentru că nu au fost valorificați la timp”. Primarul însă tot pe șefa grădiniței dă vina. Experta Galina Colun, șefa Direcției Generale Finanțe a raionului Orhei, susține că autoritățile locale din Onești au ratat șansa de a beneficia de aceste sume din bugetul de stat, deoarece ele nu pot fi realocate în anul următor.

Președintele raionului Hâncești Grigore Cobzac afirmă că, din cauza conflictului dintre primar și șefa grădiniței, se pierd banii, iar copiii din comună au de suferit. „Anul acesta Consiliul raional își ia angajamentul să aloce banii necesari pentru reparația grădiniței din Onești și sper ca în curând spiritele în această localitate se vor liniști”, ne-a declarat Gr. Cobzac.

LILIA ZAHARIA

Tatiana Sârbu, Zina Mănăscuță și Mariana Trifan (de la stânga la dreapta) - tineretele din inițiativa cărora s-a început amenajarea parcului din Vărzărești.

EXEMPLE DE IMPLICARE în soluționarea problemelor comunității

Mână de la mână, pentru amenajarea parcului

DACĂ PÂNĂ NU DEMULT PARCUL DIN COMUNA VĂRZĂREȘTI, raionul Nisporeni, era un loc neamenajat, unde vedeai doar copaci neîngrijiți și cărări bătătorite, în scurt timp locul va arăta cu totul diferit. Acest lucru se va întâmpla din inițiativa unor tineri din comună care au colectat bani de la săteni, de la agenții economici și autoritățile publice locale, și au început lucrările de amenajare a parcului cu bănci, urne pentru gunoi, pavaje și flori.

Pentru că își doreau un loc unde să se poată relaxa, câteva eleve și absolvenți ale liceului „Alexandru cel Bun” din Vărzărești și-au propus să facă o schimbare în localitatea lor. Cele mai multe din ideile înșirate pe hârtie duceau către o singură destinație: parcul central din localitate. Tatiana Sârbu povestește că totul a început cu o sarcină simplă: parcul să fie amenajat cu bănci, urne pentru gunoi și să fie sădite flori. Planul era bun, dar pentru a-l pune în practică, era nevoie de bani, așa că tineretele s-au adresat după ajutor autorităților locale. Primarul Ion Crușu Dumbravă confirmă ideea amenajării parcului și a încercat să ajute la realizarea ei. „În bugetul local nu erau banii necesari, așa că am recurs la alte metode de obținere a surselor financiare. La început, am instalat în primărie o urnă sigilată, pe care era scris „Donează pentru parcul central”, iar fiecare ales local a putut dona bani pentru amenajarea parcului”, povestește primarul.

Vestea că este nevoie de bani pentru amenajarea parcului s-a răspândit în

întreaga localitate. Încet-încet, carul s-a urnit din loc și au început să vină primele donații. Cel mai impresionant a fost gestul Anitei Rodriguez, cetățeană americană și voluntară a Corpului Păcii, care activează ca profesoară de limba engleză în comună. „Am fost încântată de această idee și am donat parcului circa 1500 dolari, din care s-au procurat 10 bănci și 12 urne pentru gunoi. Nu e atât de mult, dar mă bucur că am putut contribui și eu cu ceva”, spune Anita. Fetele care au inițiat amenajarea parcului au cerut și ajutorul unor agenți economici din sat, dar și din Nisporeni sau Chișinău. Unii oameni de afaceri au răspuns solicitărilor, alții au fost mai sceptici.

Urne pentru colectarea banilor în magazinele din sat

„Vărzărești este o localitate mare și ar fi fost greu să umblăm de la casă la casă pentru donații, așa că am instalat în magazinele din sat câte o urnă sigilată, unde cei care au dorit și au avut posibilitate, au donat bani pentru amenajarea parcului”, povestește Zina Mănăscuță, o altă tânără inițiatore a acestei idei. Vasi-

le Foltea, localnic din comună, ne-a spus că este hotărât să dea bani ori de câte ori va fi nevoie pentru a amenaja și repara locurile frumoase din sat. „Parcul este al satului nostru, și nu e mare sărăcie să dai un ban pentru a-l curăța și înfrumuseța”, afirmă săteanul. Acei locuitori care nu au putut contribui cu bani, au ieșit să muncescă la curățirea parcului. Echipați cu lopeți și hârlețe, Petru Ulinici și Ion Beregoi au venit să strângă gunoiul din apropierea parcului. „Nu ne trebuie plată pentru muncă. O facem pentru copiii noștri”. Nici copiii din sat nu au stat cu mâinile încrucișate. După ce în parc au fost instalate băncile, ei le-au pictat după propria imaginație. Acum pe bănci sunt desenate inimioare, inscripționate mesaje sociale care îndeamnă oamenii să facă doar lucruri bune.

Din banii colectați de la săteni și agenții economici, au mai fost instalate câteva bănci și urne pentru gunoi, au fost sădite flori și urmează a fi sădiți arbori, vor fi pavate aleile. Până la toamnă, primarul vrea să îngrădească parcul cu gard viu și să-l ilumineze. Ion Crușu le mulțumește sătenilor care s-au implicat activ în amenajarea parcului. „Nu poți face nimic, dacă nu schimbi atitudinea oamenilor și nu îi determini să fie solidari în fața problemelor din comunitate. Îmi pare bine că noi am reușit acest lucru. Le suntem recunoscători celor care au contribuit la curățirea și amenajarea parcului. Deoarece oamenii au fost generoși și au dăruit din puținul pe care l-au avut, vom numi acest parc în cinstea lor: „Parcul Nobil” din comuna Vărzărești”, afirmă primarul comunei.

LILIA ZAHARIA

Reguli noi în organizarea achizițiilor publice

CONFORM ULTIMELOR MODIFICĂRI LA LEGEA ACHIZIȚIILOR PUBLICE, intrate în vigoare la începutul anului, autoritățile care vor să achiziționeze bunuri și servicii în valoare de peste 50.000 lei sau lucrări de peste 100.000 lei sunt obligate să publice în prealabil un anunț de participare în Buletinul achizițiilor publice.

Anterior, această obligație apărea doar dacă suma achizițiilor era de 100 mii lei în cazul bunurilor și serviciilor și 500 mii lei în cazul lucrărilor efectuate din banii publici. Modificarea i-a nemulțumit pe mulți primari care afirmă că astfel procedurile de achiziții se vor complica. Reprezentanții Agenției Achiziții Publice spun că modificarea legii va garanta un grad mai mare de transparență în procesul de achiziții publice.

Valentina Senco, specialistă în planificare la primăria Soroca, crede că modificările la legislația achizițiilor publice sunt în dezavantajul autorităților publice locale. „Schimbările ne obligă să muncim în zadar, deoarece la concurs se înregistrează agenți economici noi, le perfecțăm acestora acte pentru procedura de achiziție, însă până la

urmă ei refuză să mai participe la concurs. E mult mai ușor să colaborăm cu agenți locali, pe care îi cunoaștem”, afirmă V. Senco. Același motiv îl invocă și Fiodor Garaba, vicepreședintele raionului Căușeni. El declară că a primit numeroase interpellări din partea primarilor din raion care își exprimă indignarea în legătură cu modificarea legii.

De altă parte, directorul adjunct al Agenției Achiziții Publice, Ghenadie Grib, este convins că modificarea Legii privind achizițiile publice va spori concurența pe piață și va oferi posibilitatea de a participa la concursuri agenților economici mai mici, asigurându-se astfel un grad mai mare de transparență a achizițiilor publice. Lilia Carasciuc, directorul Transparency International Moldova, de asemenea consideră că modificarea legii a fost necesară, deoarece micșorarea valorii achizițiilor publice pentru care este obligatorie publicarea anunțului de desfășurare a concursului va permite participarea la tendere a mai multor agenți economici, astfel vor exista mai puține șanse ca licitația să fie compromisă din cauza corupției. „Deși este un pas birocratic, este un început pentru a combate corupția în procesul de achiziții publice”, remarcă Lilia Carasciuc.

- **Vrei să semnalezi cazuri de utilizare incorectă a banilor publici de către autoritățile locale?**
- **Ai întrebări despre transparența în procesul decizional?**
- **Vrei să ne informezi despre practicile (bune sau proaste) de adoptare a deciziilor și gestionare a banilor publici în satul, comuna sau orașul tău?**

Telefonează la

0800 88808

„Linia verde”

pentru transparența procesului decizional, cu apel gratuit

Experți îți vor răspunde la întrebări, iar jurnaliștii de investigație vor verifica semnalele de gestionare frauduloasă a banilor publici.